

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 31^{ΗΣ} ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1984

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ-ΝΟΥΑΡΟΥ

Ε Π Ι Σ Η Μ Ο Σ Υ Π Ο Δ Ο Χ Η
ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ κ. ΑΓΓΕΛΟΥ ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ-ΝΟΥΑΡΟΥ

Με πολλή χαρά υποδεχόμαστε επίσημα απόψε στην 'Ακαδημία 'Αθηνών το νέο ακαδημαϊκό κ. 'Αγγελο Γαλανόπουλο, στον οποίο απευθύνω εκ μέρους όλων των συναδέλφων και έμου ένα εγκάρδιο χαιρετισμό και τις θερμότερες εϋχές μας για υγεία, μακροημέρευση και πνευματική δημιουργία.

Ο κ. 'Αγγελος Γαλανόπουλος εκλέχθηκε ως ακαδημαϊκός τον Μάρτιο του 1983 και είναι όμοτιμος καθηγητής της Σεισμολογίας του Πανεπιστημίου 'Αθηνών μίας επιστήμης που, όπως είναι γνωστό, έχει ζωτική σημασία για τη χώρα μας.

Διακεκριμένος, διεθνούς φήμης επιστήμων και άκάματος έρευνητής, ο νέος ακαδημαϊκός αφιέρωσε όλη τη ζωή του στη μελέτη των φαινομένων των σεισμών, της αιτιολογίας τους, των ιδιορρυθμιών που παρουσιάζουν στον έλληνικό χώρο και των λοιπών συναφών προβλημάτων, τα όποια απασχολούν, όχι μόνο τη σκέψη των ειδικών επιστημόνων, αλλά και ενδιαφέρουν ζωηρά το ευρύτερο κοινό.

'Από το πλούσιο συγγραφικό του έργο, αναφέρω τη στιγμή αυτή, αφ' ενός τα διδακτικά του βιβλία, που καλύπτουν ένα σημαντικό κενό στην έλληνική βιβλιογραφία, και, αφ' έτερου, τις πολυάριθμες και πρωτότυπες έργασίες του, πολλές από τις όποιες, όπως ό σεισμοτεκτονικός χάρτης της 'Ελλάδας και τρεις άλλοι συμπληρωματικοί χάρτες, έχουν άμεση πρακτική χρησιμότητα για τις αντισεισμικές κατασκευές και αποτελούν τη βάση του ισχύοντος 'Αντισεισμικού Κανονισμού οικόδομικών έργων.

Ἀξιοσημείωτες εἶναι ἐπίσης ἡ πρωτότυπη μέθοδος ποῦ ἀνέπτυξε ὁ κ. Γαλανόπουλος γιὰ τὸν ὑπολογισμὸ τοῦ σεισμικοῦ κινδύνου, καὶ ἡ πρωτοποριακὴ ἔρευνά του γιὰ τὴν αὔξηση τῆς σεισμικότητος καὶ τὴν πρόκληση σεισμῶν ἀπὸ τὶς μεγάλες τεχνικὲς λίμνες.

Ὡς διευθυντῆς τοῦ Ἐργαστηρίου τῆς Σεισμολογίας, καὶ ὡς προϊστάμενος τοῦ Γεωδυναμικοῦ Ἰνστιτούτου, ὁ κ. Γαλανόπουλος ἴδρυσε 12 νέους σεισμολογικοὺς σταθμούς, τοὺς ὁποίους ἐξόπλισε μὲ τὰ νεότερα σεισμογραφικὰ ὄργανα, καὶ γενικὰ προσέφερε πολὺτιμες ὑπηρεσίαι στὰ προβλήματα τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν ὑδροηλεκτρικῶν ἔργων σὲ διάφορες περιοχὰς τῆς χώρας μας. Ἐξάλλου, κατ' ἀνάθεση τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν συνέταξε εἰδικὴ μελέτη, ποῦ ἀποδεικνύει βάσει γεωλογικῶν καὶ γεωφυσικῶν κριτηρίων τὴν ἑλληνικὴ κυριότητα ἐπὶ τῆς ὑφαλοκρηπίδας τοῦ Ἀνατολικοῦ Αἰγαίου.

Τέλος ὡς πνευματικὸς ἄνθρωπος, εὐρύτερας μορφώσεως ὁ νέος ἀκαδημαϊκὸς συνέγραψε στὴν ἀγγλικὴ γλῶσσα μιὰ πολὺ ἀξιόλογη μελέτη γιὰ τὸ μῦθο τῆς Ἀτλαντίδας, ἡ ὁποία μεταφράσθηκε στὴ γαλλικὴ καὶ τὴ γερμανικὴ γλῶσσα καὶ ἔτυχε μεγάλης προσοχῆς ἀπὸ τὸ διεθνὴ πνευματικὸ κόσμον, ἐπίσης δὲ ἐξήτασε σὲ εἰδικὰς μελέτας τὴ σχέση ἄλλων ἀρχαίων μύθων πρὸς γεωλογικὰ καὶ γεωφυσικὰ συμβάντα τῆς ἀρχαιότητος, καὶ ἔτσι ἔθεσε τὶς βάσεις γιὰ τὴν ἰδρυση, τοῦ νέου ἐπιστημονικοῦ κλάδου τῆς Γεωμυθολογίας.

Ἡ πολὺπλευρῆ συμβολὴ τοῦ κ. Γαλανοπούλου στὴ διερεύνηση σπουδαίων προβλημάτων τῆς διεθνοῦς ζωῆς ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὸ θέμα τῆς ἀποψινῆς ὁμιλίαις του, ποῦ φέρει τὸν τίτλον «Δικαστικὴ σεισμολογία», τίτλον μὲ τὸν ὁποῖον νοεῖται ἡ προσπάθεια γιὰ τὸ διεθνὴ ἔλεγχον τῶν ὑπογείων θερμοπυρηνικῶν ἐκρήξεων, ποῦ προκαλοῦνται ἀπὸ τὰ πειράματα τῆς ἀτομικῆς βόμβας καὶ τῶν λοιπῶν πυρηνικῶν ὀπλῶν. Πρόκειται λοιπὸν γιὰ ἓνα θέμα πολὺ ἐπίκαιρον καὶ μέγαστον διεθνὸς ἐνδιαφέροντος, γιὰτὶ μὲ τὸν ἔλεγχον τῶν ὑπογείων αὐτῶν ἐκρήξεων ἐπιδιώκεται ἡ διασφάλιση τῆς διεθνοῦς εἰρήνης καὶ ἡ ἀποφυγὴ τοῦ πυρηνικοῦ ὀλέθρου τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἀγαπητὲ συναδέλφε καὶ φίλε,

Ἐκ μέρους ὄλων τῶν συναδέλφων καὶ ἐμοῦ σᾶς καλωσορίζω, σᾶς ἀπευθύνω καὶ πάλιν τὶς καλύτερες εὐχὰς μας καὶ σᾶς παραδίδω τὸ μέγαστον διάσημον τῆς Ἀκαδημίας, ποῦ θὰ στολίζει τὸ στήθος σας καὶ θὰ ἀποτελεῖ ἓνα διαρκὲς σύμβολον τῶν πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν δεσμῶν σας μὲ τὸ Ἴδρυμά μας.

Κατ' ἐντολήν τῆς Συγκλήτου ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας κ. Λουκάς Μούσουλος θὰ προσφωνήσει τὸ νέο ἀκαδημαϊκόν. Παρακαλῶ τὸν κ. Μούσουλον νὰ λάβει τὸ λόγον.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ κ. ΛΟΥΚΑ ΜΟΥΣΟΥΛΟΥ

Με μεγάλη χαρά σᾶς ὑποδεχόμεθα, ἀγαπητὲ Συνάδελφε καὶ Φίλε, κατὰ τὴν ἐπίσημη σήμερα εἰσοδὸ σας στὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, στὸ Ἀνώτατο Πνευματικὸ Ἰδρυμα τῆς Χώρας μας. Καταλαμβάνετε στὸ Ἰδρυμα αὐτό, τὴν ἔδρα γεωφυσικοῦ κύκλου, τῆς ὁποίας δὲν νομίζω πὼς χρειάζεται νὰ ἐξάρω τὴ σημασία. Γιατὶ στὴν ἔδρα αὐτὴ ὑπάγεται ἡ Σεισμολογία, ἡ χώρα μας δὲ ὅπως ὅλοι γνωρίζουμε, εἶναι τὸ κυριότερο κέντρο σεισμικῆς δράσεως στὸν Εὐρωπαϊκὸ χῶρο. Καὶ στὴ μελέτη τῶν σεισμῶν, ἰδιαίτερα τῶν σεισμῶν τῆς Ἑλλάδος, ἔχετε, κ. Συνάδελφε, ἀφιερῶσει τὸ μέγιστο μέρος τῆς μακρᾶς ἐπιστημονικῆς σας δράσεως. Ἀπὸ τις 80 δημοσιευμένες ἐργασίες πὸ ἐκφράζουν τὴ δράση αὐτή, περισσότερες ἀπὸ 60 ἀναφέρονται σὲ ἄμεσο σεισμικὸ θέμα, οἱ δὲ ὑπόλοιπες ἀφοροῦν θέματα πὸ ἔμμεσα σχετίζονται μὲ τοὺς σεισμούς.

Ὁ κ. Γαλανόπουλος, τὸν ὁποῖα ὑποδεχόμεθα σήμερα ὡς Τακτικὸ Μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, φθάνει στὸ Ἀνώτατο Πνευματικὸ Ἰδρυμα ἀκολουθώντας τὸ δρόμο τοῦ Πανεπιστημιακοῦ δασκάλου πὸν λάμπρυνε τὸ λειτούργημά του μὲ μακροχρόνια διδασκαλία, ἔρευνα καὶ ἀναγνωρισμένο ἐπιστημονικὸ ἔργο. Γεννήθηκε στὸ Ριόλο Ἀχαΐας, τὸ 1910. Ἀποφοίτησε ἀπὸ τὴ Φυσικομαθηματικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, τὸ 1932. Τὸ 1934, διορίζεται βοηθὸς στὸ Ἐργαστήριον Σεισμολογίας, καὶ τὸ 1937 ἀγορεύεται διδάκτωρ τῆς Φυσικομαθηματικῆς Σχολῆς. Τὸ 1943, ἐκλέγεται Ὑφηγητὴς τῆς Σεισμολογίας στὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν καὶ τὸ 1944 Ὑφηγητὴς τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου. Ὡς Ἐκτακτος Ἐντεταλμένος Καθηγητὴς τῆς Σεισμολογίας τὸ 1949, ἀναλαμβάνει τὴ διεύθυνση τοῦ Γεωδυναμικοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ Ἀστεροσκοπείου Ἀθηνῶν. Τὸ 1950 - 1951, παρακολουθεῖ προχωρημένες σπουδὲς στὸν Καναδᾶ καὶ στὶς Ἡν. Πολιτεῖες καὶ τὸ 1953 διορίζεται Ἐκτακτος Μόνιμος Καθηγητὴς τῆς Αὐτοτελοῦς Ἐδρας τῆς Σεισμολογίας. Τέλος, τὸ 1959 προωθείται σὲ Τακτικὸ Καθηγητὴ τῆς ἰδίας τακτικοποιηθείσης Ἐδρας. Τὴν Ἐδρα αὐτὴ ὅπως καὶ τὴ διεύθυνση τοῦ Γεωδυναμικοῦ Ἰνστιτούτου διατηρεῖ μέχρι τὸ 1978, ὁπότε κατέστη Ὁμότιμος Καθηγητὴς.

Ἔτσι, ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος τῆς σταδιοδρομίας του ὁ κ. Γαλανόπουλος ἔζησε καὶ κινήθηκε μέσα στὸν Πανεπιστημιακὸ χῶρο. Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς μακρᾶς διδασκατικῆς καὶ ἐρευνητικῆς θητείας του προσέφερε καὶ ἄλλες πολύμορφες ὑπηρεσίες. Διατέλεσε Κοσμητὸρ τῆς Φυσικομαθηματικῆς Σχολῆς καὶ Συγκλητικὸς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Διατέλεσε ἐπίσης Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἀστεροσκοπείου Ἀθηνῶν, τοῦ Γεωφυσικοῦ Τμήματος τῆς Ἀνωτάτης Γεωδαιτικῆς καὶ Γεωφυσικῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς Ἐθνικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀντισεισμικῆς Πολιτικῆς τοῦ

Κράτους, και άλλα. Ως αντιπρόσωπος του Έλληνικού Κράτους, έλαβε μέρος στις εργασίες της Πας Διεθνούς Συνελεύσεως Αντισεισμικής Μηχανικής, του Τόκιο, της υπό της UNESCO συγκληθείσης εις Παρισίους (1964) Διακυβερνητικής Έπιτροπής για τη μείωση των Σεισμικών βλαβών, τέλος της Διαβαλκανικής Έπιτροπής για τη μελέτη της Σεισμικότητας των Βαλκανίων στην Κωνσταντινούπολη (1973), και στο Βουκουρέστι (1974).

Ιδιαίτερης εξάρσεως πρέπει να τύχει ή συμβολή του κ. Συναδέλφου στην όργανωση της μελέτης και παρακολουθήσεως των σεισμών στην Ελλάδα. Ως Διευθυντής του Έργαστηρίου Σεισμολογίας πλούτισε τούτο με σύγχρονα όργανα. Ως Προϊστάμενος του Γεωδυναμικού Ίνστιτούτου, ίδρυσε νέους Σεισμολογικούς Σταθμούς κατανεμημένους σ' όλη τη Χώρα και εξόπλισε τούτους, με σύγχρονα σεισμογραφικά όργανα. Υπό την αυτή, πάντοτε, ιδιότητα προέβη στην εγκατάσταση έκτεταμένου δικτύου επιταχυνσιογράφων και σεισμοσκοπίων, καθώς και στην ανάπτυξη δικτύου μακροσεισμικών παρατηρήσεων. Μπορεί να λεχθεί ότι στον κ. Γαλανόπουλο οφείλεται το γεγονός ότι η Χώρα μας ευρίσκεται σήμερα άρτια εξοπλισμένη για την παρακολούθηση και τη μελέτη των σεισμών.

Η συμβολή σας στο διδακτικό τομέα, κ. Συναδέλφε, τυγχάνει γενικής αναγνωρίσεως. Η παρουσία σας στον Πανεπιστημιακό χώρο υπήρξε συνεχής. Διδάξατε επί 45 συναπτά χρόνια και συνεγράψατε τα πρώτα διδακτικά βιβλία Σεισμολογίας, Φυσικής του έσωτερικού της Γης και Εφηρμοσμένης Γεωφυσικής, σε ελληνική γλώσσα. Ουσιώδης, επίσης, υπήρξε και ή έρευνητική σας συμβολή. Η συλλογή του μακροσεισμικού ύλικου της περιόδου 1879 - 1892, ή σύνταξη σεισμοτεκτονικού χάρτου της Ελλάδος, ή ανάπτυξη μεθόδου ύπολογισμού του μεγέθους των σεισμών από μακροσεισμικά δεδομένα, ή εισαγωγή ως μέτρου σεισμικότητας της άκραιάς τιμής του μεγίστου μέσου έτησίου σεισμικού μεγέθους, ή ανάπτυξη ίδιας πρωτοτύπου μεθόδου ύπολογισμού του σεισμικού κινδύνου, κλπ., κλπ., αποτελούν δείγματα της συμβολής σας αυτής και μαρτυρούν για την έκταση και τη σημασία της προσφορής σας.

Στις μελέτες σας χρωστάμε τον προσδιορισμό των χαρακτηριστικών και την καλύτερη αντίληψη της σεισμικότητας του Έλληνικού χώρου. Από τις εργασίες σας μάθαμε πώς ή σεισμική δράση στη χώρα μας αντιπροσωπεύει το 2% της Παγκοσμίας και το 50% της Ευρωπαϊκής, πώς ή δράση αυτή συγκεντρώνεται βασικά σε δύο κέντρα: της Κεφαλληνίας - Ζακύνθου και του Νοτιοανατολικού Αιγαίου. Από τις εργασίες σας έγινε επίσης γνωστό πώς ή σεισμική ενέργεια που εκλύεται στο Νοτιοανατολικό Αιγαίο προέρχεται κυρίως από σεισμούς βάθους, πώς ή σεισμική ενέργεια στον Έλληνικό χώρο διεγείρεται από δυνάμεις που έχουν την έδρα τους

κάτωθεν τοῦ γήινου φλοιοῦ, πῶς οἱ σεισμικὲς ἐστίες παρουσιάζουν σαφῆ τάση συνεχῶς μετατοπίσεως ἐξ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμᾶς καὶ τόσα ἄλλα.

Τέλος, ὑπήρξατε, κ. Συνάδελφε, ὁ πρῶτος ποὺ παρουσίασε πειστικὲς ἀποδείξεις ποὺ εἶναι σήμερα γενικὰ παραδεκτὲς γιὰ τὴ διέγερση σεισμικῆς δράσεως ἀπὸ ἀπότομη φόρτιση τεχνητῶν λιμνῶν. Πρῶτος ἐπίσης ἐρμηνεύσατε διαφόρους μύθους μὲ γεωλογικὰ καὶ γεωφυσικὰ συμβάντα, ὅπως π.χ. ὁ μύθος τῆς Ἀτλαντίδος, δίδοντας ἔτσι τὸ ἔναυσμα γιὰ διεθνεῖς συζητήσεις ἐπὶ τοῦ θέματος. Τὸ δημοσιευθὲν στὴν ἀγγλικὴ βιβλίό σας περὶ Ἀτλαντίδος μεταφράσθηκε καὶ ἐκδόθηκε στὴ Γαλλικὴ, Ὁλλανδικὴ καὶ Γερμανικὴ, ἀποσπάσματα δὲ τούτου στὴ Ρωσικὴ καὶ Ἰαπωνικὴ.

Ἀπ' ὅσα πολὺ σύντομα ἀνέφερα, προβάλλεται κ. Συνάδελφε, ἡ ἔκτασις καὶ ἡ σημασίαι τῆς προσφορᾶς σας στὸ χῶρον τῆς Σεισμολογίας, μεῖναι ἰδιαίτερη ἔμφασις στὴ Σεισμολογία τῆς Ἑλλάδος. Μὲ τὴν εἴσοδό σας στὴν Ἀκαδημία, τὸ Ἰδρυμά μας ἐνισχύεται σὲ ἓνα τομέα τόσο κρίσιμο γιὰ τὴ χώρα μας. Σᾶς ὑποδεχόμεθα μὲ ἀγάπη καὶ σᾶς εὐχόμεθα νὰ συνεχίσετε τὴν εὐδόκιμη προσφορὰ σας ἀπὸ τῆς νέας ὑψηλῆς θέσεώς σας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ